

Tanítási tervezet

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2019. 03. 21.

Osztály: 8.C

Iskola neve: ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium (1053 Budapest, Papnövelde utca 4–6.)

Tanít: Szugyiczki Máté

Témakör: Életünk Magyarországon

Tanítási egység, téma: Népeségmozgások hazánkban (bemutatóóra)

Az óra (jellemző) típusa: új ismereteket feldolgozó óra

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- Magyarország demográfiai viszonyainak és problémáinak, mint a hazai földrajztanítás egyik legfontosabb témájának megismerése a lehető legtöbb szemszögből és megközelítésből
- Az érdeklődés felkeltése és a diákok jelenlegi és jövőbeli érintettségének hangsúlyozása a demográfiai problémák megoldásában
- A hazai demográfiai tendenciák ok-okozati vizsgálata

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- A csoportmunkában való együttműködés, egymásrautaltság és munkamegosztás gyakorlása és fejlesztése
- Grafikonok, ábrák, táblázatok, szimulációk használatának és leolvasásának gyakorlása
- Hatékony és lényegre törő, a kérdések mentén irányított szövegfeldolgozás és vázlatírás gyakorlása és fejlesztése
- A digitális kompetencia, mint 21. századi tanítási-tanulási alapkövetelmény hatékony alkalmazása és fejlesztése

2.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Hatékony tanuló és tanuló, illetve tanuló és tanár közötti együttműködés fejlesztése
- A tanulótársak tévedésének és véleményének tiszteletben tartása
- Véleménynyilvánítás, érvelés és indoklás gyakorlása, fejlesztése
- Multikulturális szemlélet erősítése, az előítéletek átgondolása

2.4. Oktatási követelmények:

a.) Új fogalmak: természetes szaporodás/fogyás, népesség reprodukciója, születéskor várható élettartam, életszínvonal, korszerkezet, előregedő/fogyó társadalom, belföldi vándorlás, (nemzetközi) migráció, mobilitás, vándorlási egyenleg, ki/bevándorlás, tényleges szaporodás/fogyás, menekült („migráns”), Ratkó-korszak, szocializmus, rendszerváltozás, (egy főre jutó GDP, halálok, daganatos megbetegedések, szív- és érrendszeri megbetegedések, asszimiláció)

b.) Megerősítendő fogalmak: korfa, Nyugat-Európa, magyarországi régiók (7), fiatalkorú, középkorú (aktívkorú), időskorú, megyék (19) és Budapest, munkaerő(hiány), vendégmunkás, adó és járulék

c.) Új folyamatok: népességfogyás és -csökkenés, ki- és bevándorlás, belföldi vándorlás, előregedés

(korfa alulról történő szűkülése)

d.) Megerősítendő folyamatok:

e.) Új összefüggések: eltérő területek életműsége közötti különbségek és ezek hatása a belföldi és nemzetközi migrációban

f.) Megerősítendő összefüggések:

g.) Megfigyelések: szimuláció, interaktív grafikon → Magyarország múltbéli, jelenbéli és jövőbéli korfáinak alakulása

h.) Fejlesztendő készségek:

- Kritikus gondolkodás fejlesztése
- Problémamegoldó képesség fejlesztése
- Multikulturális szemlélet fejlesztése
- Anyanyelvi kommunikáció, digitális kompetencia, természettudományi és matematikai kompetencia fejlesztése, idegen nyelvi kompetencia fejlesztése

i.) Főbb tanulói tevékenységek:

- Irányított tanári kérdések megválaszolása, közös gondolatmeneten való együtt haladás
- Ismeretek rögzítése (vázlatírás!)
- Csoportmunka

3. Szemléltető és munkaeszközök

- Atlasz
- Falitérkép
- Projektor (ábrák, képek)
- Falitábla, kréta
- Tankönyv, füzet, toll
- Tankönyvi ábra, diagram, grafikon, szimuláció
- Okos eszköz, internet elérhetőséggel (WiFi)

4. Felhasznált szakirodalom és források

Földrajz 8. (OFI, Újgenerációs tankönyv)

https://index.hu/belfold/2017/06/27/halalozas_halandosag_halaloki_statisztikak_ksh_daganat_sziv-es_errendszeri_betegsegek_nok_ferfiak/

<https://qubit.hu/2017/12/07/menekulnek-az-emberek-a-keleti-hatarvidekrol-megallithatatlanul-elneptelenedik-tobb-jaras>

<https://www.portfolio.hu/gazdasag/megmutatjuk-miert-tragedia-a-kivandorlas-magyarorszagnak.261319.html>

<https://magyarnemzet.hu/archivum/velemeney-archivum/ma-meg-tranzitorszag-vagyunk-4039711/>

https://index.hu/gazdasag/allas/2019/01/09/kulfoldi_munkavallalok_statisztika/

http://www.ksh.hu/nepesseg_nepmozgalom

https://www.ined.fr/en/everything_about_population/population-games/tomorrow-population/

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termeszettudomanyok/foldrajz/regionalis-foldrajz/magyarorszag-nepessege/nepesedesi-politikak-magyarorszagon>

https://index.hu/gazdasag/allas/2019/01/09/kulfoldi_munkavallalok_statisztika/

https://index.hu/belfold/2017/06/27/halalozas_halandosag_halaloki_statisztikak_ksh_daganat_sziv-es_errendszeri_betegsegek_nok_ferfiak/

<https://24.hu/belfold/2017/11/20/veszesen-fogy-a-magyar-egyre-tobb-az-idos-ember/>
https://index.hu/gazdasag/2019/02/15/csaladvedelmi_akcioterv_csalad_demografia_csomag_nepess eg_gyerek_hitel/

5. Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munka forma	Eszköz
1'	Köszöntés és adminisztráció				
1'	Ötletroham Miről hallottatok Magyarország népesedésével kapcsolatban az utóbbi időben?	Szabad asszociáció	Ráhangolódás, az érdeklődés felkeltése	Tanári kérdés	
8+24'	Magyarország demográfiai viszonyai napjainkban – csoportmunka Ma Magyarország népesedési tendenciáival és problémáival fogunk foglalkozni! Ehhez nyissuk meg az általam e-mailben elküldött Google Dokumentumot, ahol az órai feladatokat és feladatléírásokat találjátok! Alakítsunk ki 4 db 5 fős, és 2 db 6 fős csapatot! <u>Csapatok:</u> 1) csapat – Vészesen fogy a magyar! Milyen mutatókkal dolgozunk, miről beszélhetünk hazánk esetében, milyen nehézségeket állít elénk a probléma? 2) csapat – Mikortól fogy a magyar? Mivel próbálkoztak régen és mivel most? A Ratkó-korszak következményei és megoldási kísérletek 2019-ben! 3) csapat – Miért fogy a magyar? Mik az egészségügyi okok, mik a következmények és meddig tartható ez fenn? Az előregedő társadalom mutatói és negatívumai, az alulról	Új ismeretek feldolgozása, a csoportok felosztása	Forrásfeldolgozás és bemutatás, táblázat- grafikon és ábraelemzés, irányított tanári kérdésekre való válaszadás	Csoport munka	Tankönyv, füzet, toll, okoseszköz, projektor, falitérkép, falitábla, kréta

	<p>szűkülő korfa figyelmeztetése!</p> <p>4) csapat – Az országon belüli migráció tendenciái napjainkban. Miért váltunk/költözünk országon belül? Milyen problémákat okoz és milyen megoldások jöhetnek szóba?</p> <p>5) csapat – Magyarország és a kivándorlás. Miért költözünk külföldre és mik ennek a megoldatlan következményei?</p> <p>6) csapat – Magyarország pozíciója a nemzetközi migrációban. Mik lehetnek számunkra a migráció előnyei és hátrányai?</p> <p>Közben végig tanári kiegészítés. A tanár előre elkészített ppt-n feltünteti a legfontosabb információkat (ezt kell megtanulni is!), miután azt a csapatok bemutatták.</p> <p>Prezentáció külön csatolva!</p> <p>Feladatokat lásd külön linken! https://docs.google.com/document/d/1Z5lvD-JccolWr2iy-495DYpu2A3A08kHNtlarTKk3rE/edit?usp=sharing</p>				
5'	<p><u>Összegzés és értékelés</u></p> <p>– Magyarország népességének jelenlegi állása (növekvő, fogyó)?</p> <p>– Mikortól fogy a magyar társadalom? Ma mennyien vagyunk?</p> <p>– Soroljunk fel 3 egészségügyi okot amiért fogy a népesség? És egy összetett magyarázatot miért öregszik a népesség!</p> <p>– Mi az alapvető ösztönzője a belső vándorlásnak? Melyik a két legnagyobb elvándorlást és a két legnagyobb bevándorlást elkönyvelő megyénk?</p> <p>– Melyik 3 nyugat-európai országba vándorol ki a legtöbb magyar? Milyen problémák keletkeznek ebből a magyar állam számára (2</p>	Új ismeretek rendszerezése , a tanóra értékelése	Vázlatok kiegészítése, átfutása	Frontális munka	Füzet, toll, tankönyv, falitábla, fényképezésre alkalmas eszköz

	felsorolása!)? – Magyarország milyen pozíciót foglalt el jelenleg a nemzetközi migrációban?				
1'	<u>Házi feladat</u> A tanultak átgondolása, illetve a tankönyv 64–67. oldal , valamint az órai vázlatok és a ppt áttanulmányozása!	Házi feladat kijelölése, a tanóra értékelése	Jegyzetelés	Tanári közlés	Füzet, toll